

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

2 décembre 2005

PROPOSITION DE LOI

**modifiant le Code des impôts sur les
revenus 1992 en ce qui concerne le
traitement fiscal de la double résidence**

(déposée par Mme Martine Taelman et
MM. Bart Tommelein et Luc Van Biesen)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

2 december 2005

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van het Wetboek van de
inkomstenbelastingen 1992 met betrekking
tot de fiscale behandeling van bilocatie**

(ingediend door mevrouw Martine Taelman en
de heren Bart Tommelein en Luc Van Biesen)

RÉSUMÉ

Après un divorce, la prise en charge des enfants sur le plan fiscal revient en principe exclusivement au parent qui assure leur éducation. Si, toutefois, les parents optent pour un hébergement égalitaire (double résidence), l'avantage fiscal ne peut être partagé que si les deux parents en font conjointement la demande, qui doit être renouvelée chaque année.

Les auteurs proposent qu'en cas de double résidence, l'avantage fiscal soit toujours partagé entre les deux parents, sauf si ceux-ci conviennent d'une autre répartition.

SAMENVATTING

Na een echtscheiding komt de fiscale tenlasteneming van de kinderen in principe uitsluitend toe aan de ouder die instaat voor hun opvoeding. Opteren de ouders echter voor gelijkmatig verdeelde huisvesting (bilocatie), dan kan het fiscale voordeel pas verdeeld worden wanneer beide ouders daar samen om vragen, elk jaar opnieuw.

De indieners van dit wetsvoorstel stellen voor dat ingeval van bilocatie, het fiscale voordeel steeds verdeeld wordt onder beide ouders tenzij de ouders een andere verdeling overeenkomen.

<i>cdH</i>	: Centre démocrate Humaniste
<i>CD&V</i>	: Christen-Democratisch en Vlaams
<i>ECOLO</i>	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
<i>FN</i>	: Front National
<i>MR</i>	: Mouvement Réformateur
<i>N-VA</i>	: Nieuw - Vlaamse Alliantie
<i>PS</i>	: Parti socialiste
<i>sp.a - spirit</i>	: Socialistische Partij Anders - Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht.
<i>Vlaams Belang</i>	: Vlaams Belang
<i>VLD</i>	: Vlaamse Liberalen en Democraten

Abréviations dans la numérotation des publications :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Séance plénière</i>
<i>COM :</i>	<i>Réunion de commission</i>
<i>MOT :</i>	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

<i>DOC 51 0000/000 :</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA :</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV :</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV :</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN :</i>	<i>Plenum</i>
<i>COM :</i>	<i>Commissievergadering</i>
<i>MOT :</i>	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Jusqu'il y a une quinzaine d'années à peine, la garde des enfants était presque toujours attribuée à la mère en cas de divorce et le père obtenait un droit de visite. La loi du 13 avril 1995 a inséré dans l'article 374 du Code civil une disposition selon laquelle, après le divorce, les deux parents continuent en principe d'exercer conjointement l'autorité parentale. Cette co-autorité parentale n'a pas immédiatement provoqué un changement de mentalité chez les intéressés et dans les tribunaux en ce qui concerne l'attribution de la résidence.

Aujourd'hui, tout le monde s'accorde à estimer que les deux parents doivent s'investir dans l'éducation de l'enfant. Ce principe a été ancré dans la Convention des Nations unies de 1991 relative aux droits de l'enfant et a constitué le fondement de la loi du 13 avril 1995 relative à l'exercice conjoint de l'autorité parentale.

Dans la société actuelle, force est de constater qu'après un certain temps, un certain nombre de couples (mariés) se séparent. Dans ce cas, le régime de résidence applicable aux enfants constitue souvent un point délicat.

Conscient de ce fait de société, le gouvernement souhaite donner aux deux parents un maximum de responsabilités, d'obligations et de droits égaux à l'égard de leurs enfants après un divorce ou une séparation.

Le gouvernement actuel a déposé un projet de loi «tendant à privilégier l'hébergement égalitaire de l'enfant dont les parents sont séparés et réglant l'exécution forcée en matière d'hébergement d'enfant» (DOC 51 1673/001).

L'exposé des motifs justifie le dépôt de ce projet de loi comme suit:

«Le présent projet vise à instaurer l'hébergement égalitaire entre les parents comme modèle législatif qui s'appliquerait à défaut de contre-indication concrète. Les objectifs principaux sont de limiter l'imprévisibilité actuelle des litiges, source de procès, eu égard à l'absence totale de modèle, et l'égalité entre les parents. ...».

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Tot nauwelijks een vijftiental jaar geleden werd het hoederecht over de kinderen ingeval van echtscheiding bijna altijd toegewezen aan de moeder waarbij de vader een bezoekrecht kreeg. Met de wet van 13 april 1995 werd in artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek ingeschreven dat beide ouders in principe gezamenlijk het ouderlijk gezag blijven uitoefenen na de echtscheiding. Dit gezagsco-ouderschap zorgde niet onmiddellijk voor een kentering in de mentaliteit van betrokkenen en rechtbanken voor wat het toekennen van het verblijf betreft.

Tegenwoordig is iedereen het erover eens dat beide ouders zich voor de opvoeding van het kind moeten inzetten. Dit beginsel werd verankerd in het Verdrag van de Verenigde Naties van 1991 inzake de rechten van het kind en vormde de grondslag voor de wet van 13 april 1995 betreffende de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag.

In de huidige samenleving is het een feit dat een aanzienlijk aantal van de (gehuwde) koppels na verloop van tijd uit elkaar gaat. De verblijfsregeling van de kinderen is hierbij vaak een heikel punt.

De regering gaat aan dit maatschappelijk feit niet voorbij en wenst beide ouders zoveel mogelijk gelijke verantwoordelijkheden, rechten en plichten te geven ten opzichte van hun kinderen na de (echt)scheiding.

De huidige regering diende een wetsontwerp in «tot het bevoorrechten van een gelijkmatig verdeelde huisvesting van het kind van wie de ouders gescheiden zijn en tot regeling van de gedwongen tenuitvoerlegging inzake de huisvesting van het kind» (DOC 51 1673/001).

De reden van indiening wordt in de memorie van toelichting als volgt omschreven:

«Dit ontwerp strekt tot invoering van de gelijkmatig verdeelde huisvesting tussen de ouders als wetgevend model dat bij gebrek aan concrete contra-indicatie van toepassing zou zijn. Dit ontwerp is voornamelijk gericht op de beperking van de huidige onvoorspelbaarheid van de geschillen die, gelet op het volledig gebrek aan enig model, immers aanleiding geeft tot veel rechtszaken evenals op de gelijkheid tussen de ouders. ...».

Or, la législation fiscale n'a pas encore été adaptée à cette nouvelle réalité sociale.

Les enfants sont à charge de leurs parents (ménages « mariés » sur le plan fiscal¹) ou du parent du ménage duquel ils font partie au 1er janvier de l'exercice d'imposition (familles monoparentales) (article 136 du Code des impôts sur les revenus 1992).

En cas de séparation ou de divorce, l'enfant est à charge du parent qui en a la garde, dès lors que l'enfant formera avec lui un « ménage ».

Toutefois, lorsque les parents ont opté pour la double résidence, la loi ne permet pas, en principe, que les enfants soient à charge des deux parents – étant donné qu'il est présumé qu'ils ne peuvent faire partie que d'un seul ménage au 1er janvier de l'exercice d'imposition. L'administration prend en considération le domicile, en d'autres termes, le parent auprès duquel les enfants sont inscrits administrativement.

Pourtant, le domicile des enfants n'est pas déterminant pour leur prise en charge en cas de double résidence. Si les deux parents séparés conviennent que l'un d'entre eux prend tous les frais relatifs aux enfants à sa charge, ces enfants doivent aussi pouvoir être considérés comme étant fiscalement à charge de ce parent, même s'ils sont inscrits à l'adresse de l'autre parent. (Bruxelles, 16 mars 2000, FJF, 2000/194).

La disposition fiscale permettant de régler une telle situation figure à l'article 132*bis* du Code des impôts sur les revenus:

À partir de l'exercice d'imposition 2000, les deux parents peuvent, s'ils le souhaitent, se répartir l'avantage fiscal de la quotité du revenu exemptée d'impôt.

Conditions: (art. 132*bis*, alinéa 1er du Code des impôts sur les revenus 1992)

- 1) Les deux parents (père et mère) ne font pas partie du même ménage;
- 2) exercent conjointement leur autorité parentale sur leurs enfants communs et en ont la garde conjointe;

3) Il doivent:

- conjointement;
 - faire une demande écrite (qui est irrévocable);
- jointe à leur déclaration aux impôts sur les revenus;

¹ Les conjoints (non séparés de fait) et les cohabitants qui ont fait une déclaration de cohabitation légale auprès de l'officier de l'état civil.

De fiscale wetgeving is echter nog niet afgestemd op deze nieuwe maatschappelijke realiteit.

Kinderen zijn ten laste van hun ouders (fiscaal 'gehuwde' gezinnen¹) of van de ouder van wiens gezin ze op 1 januari van het aanslagjaar deel uitmaken (een-oudergezinnen). (artikel 136 W.I.B.1992)

Bij (echt)scheiding is dit de ouder aan wie het hoederrecht toekomt, vermits het kind daarmee 'gezin' zal vormen.

Wanneer de ouders echter geopteerd hebben voor bilocatie, laat de wet in beginsel niet toe dat de kinderen door beide ouders ten laste worden genomen – vermits aangenomen wordt dat ze op 1 januari van het aanslagjaar slechts deel kunnen uitmaken van één gezin. Als regel wordt door de administratie uitgegaan van de domicilie, m.a.w. de ouder bij wie ze administratief ingeschreven zijn.

Nochtans is de domicilie van de kinderen niet determinerend voor het ten laste nemen van de kinderen bij bilocatie. Indien beide gescheiden ouders overeenkomen dat één van hen alle kosten draagt i.v.m. de kinderen dan moeten die kinderen ook fiscaal ten laste van die ouder kunnen zijn, ook al zijn ze ingeschreven op het adres van de andere ouder. (Brussel, 16 maart 2000, FJF, 2000/194).

De huidige fiscale regeling om tegemoet te komen aan deze toestand is vastgesteld in art. 132*bis* W.I.B.:

Vanaf aanslagjaar 2000 kunnen beide ouders, indien ze dat wensen, het fiscaal voordeel van de belastingvrije som onder elkaar verdelen.

Voorwaarden: (art. 132*bis*, eerste lid W.I.B.1992)

- 1) Beide ouders (vader en moeder) maken geen deel uit van het hetzelfde gezin;
- 2) oefenen gezamenlijk het ouderlijk gezag uit over hun gemeenschappelijke kinderen en hebben gezamenlijk het hoederecht;
- 3) Ze moeten:

- gezamenlijk;
 - een schriftelijke aanvraag indienen (die niet kan worden herroepen);
- bij hun aangifte in de inkomstenbelasting;

¹ Gehuwden (niet feitelijk gescheiden) en samenwoners die een verklaring van wettelijk samenwonen hebben afgelegd bij de ambtenaar van burgerlijke stand.

4) Chaque année.

Effet: (art. 132bis, alinéa 2, du C.I.R.1992)

1) Pour le parent chez lequel les enfants communs sont inscrits:

a) on détermine la majoration totale pour enfants à charge à laquelle il/elle a droit (sans tenir compte du régime de résidence);

b) on détermine le montant total du supplément auquel les enfants communs donnent droit (abstraction faite de l'existence éventuelle d'autres enfants qui font partie du ménage et qui donnent également droit à un supplément – en d'autres termes les «autres» enfants ne sont pas pris en considération pour la détermination du rang – 1er, 2e, 3e ... enfant);

c) on déduit la moitié du supplément ainsi obtenu du montant total de la majoration obtenue sous 1;

2) Pour le parent chez lequel les enfants communs ne sont PAS inscrits: la deuxième moitié du supplément obtenu est ajoutée à la quotité du revenu exemptée d'impôt, qui a été calculée sur la base de la situation familiale de ce parent (sans tenir compte des enfants communs).

Dans la pratique, il arrive toutefois souvent que le parent chez lequel les enfants sont domiciliés ne marque pas son accord sur le régime prévu à l'article 132bis, ce qui entraîne une discrimination, étant donné que l'autre parent ne peut prendre fiscalement les enfants à sa charge, bien que ceux-ci passent en principe autant de temps auprès de chacun des deux parents. Aussi proposons-nous un nouvel article 132ter prévoyant que la prise en charge fiscale est toujours répartie entre les deux parents s'il est question d'un hébergement égalitaire.

La présente proposition de loi prévoit qu'un accord contraire est possible. Les parents pourraient opter pour une clé de répartition autre que 50% ou un des deux parents pourrait renoncer à une prise en charge fiscale. Si un des parents est débiteur d'aliments envers l'enfant, il peut en effet être plus avantageux de ne pas répartir la prise en charge, étant donné que ces suppléments ne sont pas compatibles avec la déductibilité d'une pension alimentaire en vertu de l'article 104, 1°.

Le 7 mars 2005, le ministre des Finances a répondu ce qui suit à une question écrite (n° 652 du 22 février 2005 B068, p. 11174) concernant le traitement fiscal de la double résidence:

«Le Code des impôts sur les revenus 1992 contient une disposition qui règle la situation à laquelle fait référence l'honorable membre. Il s'agit précisément de l'ar-

4) Ieder jaar opnieuw.

Uitwerking: (art. 132bis, tweede lid W.I.B.1992)

1) Voor de ouder bij wie de gezamenlijke kinderen zijn ingeschreven:

a) bepalen van de totale verhoging voor kinderen ten laste waarop hij/zij recht heeft (zonder rekening te houden met de verblijfsregeling);

b) bepalen van de totale toeslag waarop die gemeenschappelijke kinderen recht geven (zonder rekening te houden met eventueel andere kinderen die deel uitmaken van het gezin en ook recht geven op toeslag, m.a.w. de «andere» kinderen worden niet meegerekend voor de rangregeling -1^e,2^e,3^e...kind);

c) de helft van de aldus verkregen toeslag aftrekken van de totale verhoging verkregen onder 1;

2) Voor de ouder bij wie de gezamenlijke kinderen NIET zijn ingeschreven: de andere helft van de verkregen toeslag toevoegen aan de totale belastingvrije som berekend aan de hand van de gezinstoestand van die ouder (waarbij geen rekening werd gehouden met de gemeenschappelijke kinderen).

In de praktijk gebeurt het echter vaak dat de ouder bij wie de kinderen gedomicilieerd zijn, niet akkoord gaat met de regeling van artikel 132bis. Dit geeft aanleiding tot discriminatie vermits de andere ouder de kinderen niet fiscaal ten laste kan nemen, hoewel deze in principe evenveel tijd bij elk van beide ouders spenderen. Daarom wordt een nieuw artikel 132ter voorgesteld dat stelt dat de fiscale tenlasteneming steeds verdeeld wordt onder beide ouders indien er sprake is van gelijkmatig verdeelde huisvesting.

Het voorstel stelt dat er een andersluidend akkoord mogelijk is. De ouders zouden kunnen opteren voor een andere verdeelsleutel dan 50% of één van beide ouders zou kunnen afzien van een fiscale tenlasteneming. Indien één van de ouders onderhoudsplichtig is voor het kind, kan het immers voordeliger zijn om de fiscale tenlasteneming niet te verdelen, vermits deze toeslagen niet verenigbaar zijn met de aftrekbaarheid van een onderhoudsuitkering op grond van artikel 104, 1°.

Op 7 maart 2005 antwoordde de minister van Financiën op een schriftelijke vraag (nr. 652 dd. 22 februari 2005 B068 p. 11174) over de fiscale behandeling van bilocatie het volgende:

«Het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 bevat een bepaling die de situatie regelt waarnaar het geachte lid verwijst. Het gaat met name om artikel 132bis

ticle 132bis de ce même Code. Cette disposition règle uniquement la répartition des suppléments de quotité du revenu exemptée d'impôts relatifs aux enfants à charge. Je suis disposé à faire examiner l'extension éventuelle de cette règle à d'autres suppléments ou frais déductibles, sur base d'une proposition dans ce sens. Cela pourrait se faire dès que la notion de «double résidence» sera une réalité. «

La présente proposition de loi tient également compte d'un arrêt de la Cour d'arbitrage du 12 janvier 2005 (n° 3/2005). En réponse à une question préjudicielle, la Cour d'arbitrage a rendu un arrêt sur l'article 133, §1er, 1°, du CIR 1992. La question était de savoir si la Constitution est violée dans la mesure où cet article n'autorise pas que l'avantage qui y est visé soit réparti entre un père isolé et une mère isolée qui ont conjointement la garde des enfants et qui introduisent une demande à cet effet.

La Cour d'arbitrage formule les considérations suivantes:

«B.3. Il résulte des éléments contenus dans le jugement a quo que la question préjudicielle porte sur une différence de traitement entre les contribuables qui ne forment pas un ménage et qui ont des enfants communs, sur lesquels ils exercent conjointement leur autorité parentale et dont ils ont la garde conjointe, suivant que ces contribuables bénéficient des exonérations fiscales en cause en considération de ce qu'ils ont des enfants à charge ou de ce qu'ils sont père ou mère célibataire ayant un enfant à charge: alors que le bénéfice de l'exonération peut être partagé dans le premier cas (article 132bis), il ne peut l'être dans le second (article 133, § 1er, 1°) et est exclusivement attribué à celui des parents ayant l'enfant à charge au 1er janvier de l'exercice d'imposition concerné (article 136).

La seconde disposition a été insérée dans l'article 132bis du C.I.R. 1992 par la loi du 4 mai 1999, sur la base des considérations suivantes:

«Conformément à l'article 374 du Code civil, lorsque les parents ne vivent pas ensemble, ils continuent à exercer conjointement l'autorité parentale, sauf décision contraire du juge.

Dans ces circonstances et lorsque les parents ont la garde conjointe de leurs enfants, il n'est que juste que les suppléments de quotité de revenu exemptée d'impôt auxquels ces enfants donnent droit soient répartis entre les deux parents.» (Doc. parl., Chambre, DOC 49 2073/001, p. 1 et 2)

van dat Wetboek. Het is wel zo dat die bepaling enkel de verdeling van de toeslagen op de belastingvrije som met betrekking tot de kinderlast regelt. Ik ben bereid een eventuele uitbreiding van die regel tot andere toeslagen of aftrekbare kosten te laten onderzoeken op grond van een voorstel in die zin. Dit zou dan kunnen gebeuren van zodra het begrip van bilocatie een feit is.».

Het wetsvoorstel komt ook tegemoet aan een arrest van het Arbitragehof van 12 januari 2005 (nr. 3/2005). In antwoord op een prejudiciële vraag, velde het Arbitragehof een arrest over artikel 133, §1, 1° W.I.B.1992. De vraag was of de Grondwet wordt geschonden in zoverre dit artikel niet toestaat dat het daarin beoogde voordeel wordt verdeeld tussen een alleenstaande vader en een alleenstaande moeder die het gezamenlijk hoederecht over de kinderen hebben en die daartoe een aanvraag indienen.

Het Arbitragehof overweegt:

«B3. Uit de elementen van het verwijzingsvonnis blijkt dat de prejudiciële vraag betrekking heeft op een verschil in de behandeling onder de belastingplichtigen die geen gezin vormen en die gemeenschappelijke kinderen hebben, over wie zij hun ouderlijk gezag gezamenlijk uitoefenen en over wie zij het gezamenlijke hoederecht hebben, naargelang die belastingplichtigen de in het geding zijnde belastingvrijstellingen genieten rekening houdende met het feit dat zij kinderen ten laste hebben of een ongehuwde vader of moeder met een kind ten laste zijn: terwijl het voordeel van de vrijstelling in het eerste geval kan worden verdeeld (artikel 132bis), kan dat niet in het tweede geval (artikel 133, §1, 1°) en wordt het uitsluitend toegekend aan die ouder die het kind op 1 januari van het betrokken aanslagjaar ten laste heeft (artikel 136).

De tweede bepaling is opgenomen in artikel 132bis van het W.I.B. 1992 bij de wet van 4 mei 1999, op grond van volgende overwegingen:

«Luidens artikel 374 van het Burgerlijk Wetboek blijven de ouders, wanneer zij niet samenleven, gezamenlijk het ouderlijk gezag uitoefenen, behalve wanneer de rechter er anders over beslist.

In dergelijke omstandigheden en wanneer de ouders het gezamenlijk hoederecht over hun kinderen hebben, is het dan ook slechts billijk dat de toeslagen op de belastingvrije som waarop kinderen recht geven, onder die beide ouders worden verdeeld.» (Parl. St., Kamer, DOC 49 2073/001, pp1 en 2).

«Jusqu'à présent, le Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92) ne permet en général d'accorder les majorations de la quotité du revenu qui est exemptée d'impôt pour enfants à charge qu'au seul parent chez qui ces enfants sont domiciliés. Or, lorsque la garde est exercée réellement et de manière alternée par chacun des parents, la charge des enfants est supportée équitablement par chaque parent.

La disposition projetée vise donc à permettre de répartir la majoration de la quotité exemptée pour enfants à charge dont la garde est assurée conjointement par ces parents, pour moitié dans le chef de chaque parent, moyennant accord écrit et irrévocable de ceux-ci.»

(Doc. parl., Chambre, DOC 49-2073/006, p. 2).

B.5. L'avantage fiscal supplémentaire que constitue l'article 133, § 1er, 1°, a pour but d'aider un parent qui doit assumer seul l'éducation et les charges financières des enfants. Dès lors que l'avantage fiscal prévu à l'article 132bis est aussi octroyé en considération de l'éducation et des charges financières des enfants, la simple circonstance que ceux-ci ne feraient pas partie du ménage d'un contribuable isolé - tel, en l'espèce, le père célibataire - à la date visée à l'article 136 ne justifie pas que le premier avantage ne puisse être partagé, alors que le second le peut, lorsque l'éducation et la charge des enfants sont supportées d'une manière égale par chaque parent, chacun d'eux exerçant, réellement et de manière alternée, la garde conjointe, et lorsque les parents en font conjointement la demande.»

La Cour d'arbitrage conclut dès lors que l'article 133, § 1er, 1°, du Code des impôts sur les revenus 1992 viole les articles 10 et 11 de la Constitution en ce qu'il ne permet pas que l'avantage qu'il vise soit partagé entre un père célibataire et une mère célibataire qui exercent la garde conjointe de leurs enfants et qui en font conjointement la demande.

C'est pourquoi la présente proposition de loi vise à faire en sorte que l'article 132bis et le nouvel article 132ter renvoient également à l'article 133, 1°.

«Tot op heden worden in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (WIB 1992), toeslagen op de belastingvrije som voor kinderen ten laste, gewoonlijk alleen toegekend aan de ouder bij wie de kinderen gedomicilieerd zijn. Wanneer het hoederecht werkelijk en afwisselend door elk van de ouders wordt uitgeoefend, wordt de last van de kinderen door elke ouder billijk gedragen.

De beoogde bepaling heeft dus tot doel het mogelijk maken dat de toeslag op de belastingvrije som voor kinderen ten laste van wie het hoederecht gezamenlijk door die ouders wordt uitgeoefend, door elke ouder voor de helft wordt gedeeld, mits beiden hun schriftelijk en onherroepelijk akkoord gegeven hebben.»

(Parl. St., Kamer, DOC 49-2073/006, p.2)

...

B5. Het extra belastingvoordeel dat artikel 133, § 1, 1°, biedt heeft tot doel een ouder te helpen die alleen moet instaan voor de opvoeding en de financiële lasten van de kinderen, verantwoordt het loutere gegeven dat deze laatsten geen deel uitmaken van het gezin van een alleenstaande belastingplichtige - zoals, te dezen, de ongehuwde vader - op de in artikel 136 bedoelde datum, niet dat het eerste voordeel niet kan worden verdeeld, terwijl het tweede dat wel dat, wanneer beide ouders op gelijke wijze instaan voor de opvoeding en de last van de kinderen, waarbij beiden het gezamenlijke hoederecht werkelijk en afwisselend hebben en wanneer de ouders daartoe gezamenlijk een aanvraag indienen.»

Het Arbitragehof komt dan ook tot de conclusie dat het artikel 133, § 1, 1° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt in zoverre het niet toestaat dat het daarin beoogde voordeel wordt verdeeld tussen een alleenstaande vader en een alleenstaande moeder die het gezamenlijke hoederecht over hun kinderen hebben en die daartoe gezamenlijk een aanvraag indienen.

Het wetsvoorstel stelt daarom artikel 132bis en het nieuwe artikel 132ter ook van toepassing op artikel 133, §1, 1°.

Martine Taelman (VLD)
Bart Tommelein (VLD)
Luc Van Biesen (VLD)

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 104, 1°, du Code des impôts sur les revenus 1992, les mots «l'application de l'article 132*bis* a été demandée» sont remplacés par les mots «le contribuable bénéficie d'un supplément en vertu de l'article 132*bis* ou de l'article 132*ter*.».

Art. 3

À l'article 132*bis*, alinéa 1er, du même Code, les mots «et à l'article 133, 1°,» sont insérés entre les mots «132, alinéa 1er, 1° à 5°,» et les mots «, ne font pas partie».

Art. 4

Un article 132*ter*, libellé comme suit, est inséré dans le même Code:

«Art. 132*ter*. — Lorsque des enfants donnant droit aux suppléments visés à l'article 132, alinéa 1er, 1° à 5° et à l'article 133, 1°, sont hébergés de façon égalitaire auprès de leurs parents en vertu d'un accord homologué par le tribunal ou d'une décision judiciaire les suppléments visés aux articles précédents, auxquels ces enfants donnent droit, sont, sauf accord contraire, répartis entre les parents.

En ce cas, les suppléments auxquels lesdits enfants communs donnent droit, déterminés abstraction faite de l'existence éventuelle d'autres enfants dans le ménage dont ils font partie, sont attribués pour moitié à celui des père et mère chez lequel les enfants communs n'ont pas leur domicile fiscal, et le total des suppléments auxquels a droit l'autre parent est diminué d'un même montant.».

20 octobre 2005

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 104, 1° van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 worden de woorden «de toepassing van artikel 132*bis* werd gevraagd» vervangen door de woorden «de belastingplichtige een toeslag geniet in gevolge artikel 132*bis* of artikel 132*ter*.».

Art. 3

In artikel 132*bis* van hetzelfde Wetboek worden tussen de woorden «132, eerste lid, 1° tot 5°» en het woord «, geen», de woorden «en artikel 133, 1°» ingevoegd.

Art. 4

In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 132*ter* ingevoegd luidende:

«Art. 132*ter*. — Indien kinderen recht gevende op de toeslagen vermeld in artikel 132, eerste lid, 1° tot 5° en artikel 133, 1° krachtens een door de rechtbank gehomologeerd akkoord of een rechterlijke beslissing gelijkmatig verdeeld gehuisvest worden bij beide ouders, worden de in voormelde artikelen bedoelde toeslagen waarop die kinderen recht geven verdeeld over de beide ouders behoudens andersluidend akkoord.

In dat geval worden de toeslagen waarop de gemeenschappelijke kinderen recht geven, en die vastgesteld worden ongeacht of er al of niet andere kinderen zijn in het gezin waarvan zij deel uitmaken, voor de helft toegerekend aan de ouder bij wie de gemeenschappelijke kinderen hun fiscale woonplaats niet hebben, en wordt het totaal van de toeslagen waarop de andere ouder recht heeft, met eenzelfde bedrag verminderd.».

20 oktober 2005

Martine Taelman (VLD)
Bart Tommelein (VLD)
Luc Van Biesen (VLD)

ANNEXE

BIJLAGE

TEXTE DE BASE

10 AVRIL 1992

CODE DES IMPÔTS SUR LES REVENUS 1992

Art. 104

Les dépenses suivantes sont déduites de l'ensemble des revenus nets dans les limites et aux conditions prévues aux articles 107 à 116 dans la mesure où elles ont été effectivement payées au cours de la période imposable:

1° 80 p.c. des rentes régulièrement payées par le contribuable à des personnes qui ne font pas partie de son ménage, lorsque celles-ci leur sont payées en exécution d'une obligation résultant des articles 203, 203*bis*, 205, 205*bis*, 206, 207, 213, 221, 223, 301, 303, 306, 307, 307*bis*, 308, 311*bis*, 334, 336, 339*bis*, 364, 370, 475*bis* ou 475*quinquies* du Code civil et des articles 1258, 1271, 1280, 1288 ou 1306 du Code judiciaire, ainsi que 80 p.c. des capitaux tenant lieu de telles rentes. Toutefois, les rentes payées pour les enfants pour lesquels l'application de l'article 132*bis* a été demandée ne sont pas déductibles;

(2°-9°)

Art. 132*bis*

Lorsque les père et mère de l'enfant ou des enfants à charge donnant droit aux suppléments visés à l'article 132, alinéa 1er, 1° à 5°, ne font pas partie du même ménage mais qu'ils exercent conjointement leur autorité parentale sur leurs enfants communs et en ont la garde conjointe, les suppléments visés audit article, auxquels ces enfants donnent droit, sont répartis entre les parents à condition que ceux-ci en fassent conjointement la demande écrite qui doit être jointe à leur déclaration aux impôts sur les revenus.

TEXTE DE BASE ADAPTE A LA PROPOSITION

10 AVRIL 1992

CODE DES IMPÔTS SUR LES REVENUS 1992

Art. 104

Les dépenses suivantes sont déduites de l'ensemble des revenus nets dans les limites et aux conditions prévues aux articles 107 à 116 dans la mesure où elles ont été effectivement payées au cours de la période imposable:

1° 80 p.c. des rentes régulièrement payées par le contribuable à des personnes qui ne font pas partie de son ménage, lorsque celles-ci leur sont payées en exécution d'une obligation résultant des articles 203, 203*bis*, 205, 205*bis*, 206, 207, 213, 221, 223, 301, 303, 306, 307, 307*bis*, 308, 311*bis*, 334, 336, 339*bis*, 364, 370, 475*bis* ou 475*quinquies* du Code civil et des articles 1258, 1271, 1280, 1288 ou 1306 du Code judiciaire, ainsi que 80 p.c. des capitaux tenant lieu de telles rentes. Toutefois, les rentes payées pour les enfants pour lesquels **le contribuable bénéficie d'un supplément en vertu de l'article 132*bis* ou de l'article 132*ter*¹** ne sont pas déductibles;

(2°-9°)

Art. 132*bis*

Lorsque les père et mère de l'enfant ou des enfants à charge donnant droit aux suppléments visés à l'article 132, alinéa 1er, 1° à 5° **et à l'article 133, 1°²**, ne font pas partie du même ménage mais qu'ils exercent conjointement leur autorité parentale sur leurs enfants communs et en ont la garde conjointe, les suppléments visés audit article, auxquels ces enfants donnent droit, sont répartis entre les parents à condition que ceux-ci en fassent conjointement la demande écrite qui doit être jointe à leur déclaration aux impôts sur les revenus.

¹ Art. 2: remplacement.

² Art. 3: insertion.

BASISTEKST

10 APRIL 1992

WETBOEK VAN DE
INKOMSTENBELASTINGEN 1992

Art. 104

Binnen de grenzen en onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 107 tot 116, worden van het totale nettoinkomen de volgende bestedingen afgetrokken, in zover zij in het belastbare tijdperk werkelijk zijn betaald:

1° 80 pct. van de uitkeringen die de belastingplichtige regelmatig heeft betaald aan personen die niet deel uitmaken van zijn gezin, wanneer ze zijn betaald ter uitvoering van een verplichting op grond van de artikelen 203, 203*bis*, 205, 205*bis*, 206, 207, 213, 221, 223, 301, 303, 306, 307, 307*bis*, 308, 311*bis*, 334, 336, 339*bis*, 364, 370, 475*bis* of 475*quinquies* van het Burgerlijk Wetboek en van de artikelen 1258, 1271, 1280, 1288 of 1306 van het Gerechtelijk Wetboek, zomede 80 pct. van de kapitalen die zulke uitkeringen vervangen. Evenwel zijn de uitkeringen betaald voor de kinderen voor welke de toepassing van artikel 132*bis* werd gevraagd, niet aftrekbaar;

(2°-9°)

Art. 132*bis*

Wanneer de vader en de moeder van een of meer kinderen ten laste, recht gevende op de toeslagen vermeld in artikel 132, eerste lid, 1° tot 5°, geen deel uitmaken van hetzelfde gezin, maar gezamenlijk het ouderlijk gezag uitoefenen over hun gemeenschappelijke kinderen en er het gezamenlijke hoederecht over hebben, worden de in voormeld artikel bedoelde toeslagen waarop die kinderen recht geven, verdeeld over de beide ouders, op voorwaarde dat zij daartoe gezamenlijk een schriftelijke aanvraag indienen die bij hun aangifte van de inkomstenbelastingen dient te worden gevoegd.

BASISTEKST AANGEPAST AAN HET VOORSTEL

10 APRIL 1992

WETBOEK VAN DE
INKOMSTENBELASTINGEN 1992

Art. 104

Binnen de grenzen en onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 107 tot 116, worden van het totale nettoinkomen de volgende bestedingen afgetrokken, in zover zij in het belastbare tijdperk werkelijk zijn betaald:

1° 80 pct. van de uitkeringen die de belastingplichtige regelmatig heeft betaald aan personen die niet deel uitmaken van zijn gezin, wanneer ze zijn betaald ter uitvoering van een verplichting op grond van de artikelen 203, 203*bis*, 205, 205*bis*, 206, 207, 213, 221, 223, 301, 303, 306, 307, 307*bis*, 308, 311*bis*, 334, 336, 339*bis*, 364, 370, 475*bis* of 475*quinquies* van het Burgerlijk Wetboek en van de artikelen 1258, 1271, 1280, 1288 of 1306 van het Gerechtelijk Wetboek, zomede 80 pct. van de kapitalen die zulke uitkeringen vervangen. Evenwel zijn de uitkeringen betaald voor de kinderen voor welke **de belastingplichtige een toeslag geniet ingevolge artikel 132*bis* of artikel 132*ter*¹**, niet aftrekbaar;

(2°-9°)

Art. 132*bis*

Wanneer de vader en de moeder van een of meer kinderen ten laste, recht gevende op de toeslagen vermeld in artikel 132, eerste lid, 1° tot 5° **en artikel 133, 1°²**, geen deel uitmaken van hetzelfde gezin, maar gezamenlijk het ouderlijk gezag uitoefenen over hun gemeenschappelijke kinderen en er het gezamenlijke hoederecht over hebben, worden de in voormeld artikel bedoelde toeslagen waarop die kinderen recht geven, verdeeld over de beide ouders, op voorwaarde dat zij daartoe gezamenlijk een schriftelijke aanvraag indienen die bij hun aangifte van de inkomstenbelastingen dient te worden gevoegd.

¹ Art. 2: vervanging.² Art. 3: invoeging.

En ce cas, les suppléments auxquels lesdits enfants communs donnent droit, déterminés abstraction faite de l'existence éventuelle d'autres enfants dans le ménage dont ils font partie, sont attribués pour moitié à celui des père et mère chez lequel les enfants communs n'ont pas leur domicile fiscal, et le total des suppléments auxquels a droit l'autre parent est diminué d'un même montant.

La demande visée à l'alinéa 1er ne vaut que pour un exercice d'imposition; elle est irrévocable.

En ce cas, les suppléments auxquels lesdits enfants communs donnent droit, déterminés abstraction faite de l'existence éventuelle d'autres enfants dans le ménage dont ils font partie, sont attribués pour moitié à celui des père et mère chez lequel les enfants communs n'ont pas leur domicile fiscal, et le total des suppléments auxquels a droit l'autre parent est diminué d'un même montant.

La demande visée à l'alinéa 1er ne vaut que pour un exercice d'imposition; elle est irrévocable.

In dat geval worden de toeslagen waarop de gemeenschappelijke kinderen recht geven, en die vastgesteld worden ongeacht of er al of niet andere kinderen zijn in het gezin waarvan zij deel uitmaken, voor de helft toegerekend aan de ouder bij wie de gemeenschappelijke kinderen hun fiscale woonplaats niet hebben, en wordt het totaal van de toeslagen waarop de andere ouder recht heeft, met eenzelfde bedrag verminderd.

De in het eerste lid genoemde aanvraag geldt slechts voor één aanslagjaar; ze kan niet worden herroepen.

In dat geval worden de toeslagen waarop de gemeenschappelijke kinderen recht geven, en die vastgesteld worden ongeacht of er al of niet andere kinderen zijn in het gezin waarvan zij deel uitmaken, voor de helft toegerekend aan de ouder bij wie de gemeenschappelijke kinderen hun fiscale woonplaats niet hebben, en wordt het totaal van de toeslagen waarop de andere ouder recht heeft, met eenzelfde bedrag verminderd.

De in het eerste lid genoemde aanvraag geldt slechts voor één aanslagjaar; ze kan niet worden herroepen.